

A magyar nyelv és irodalom tanár szak eltérő követelményei

Magyar nyelv és irodalom szakos tanár

1. Az 1. melléklet 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelethez 2. pontjában foglaltakra tekintettel az oklevélben szereplő tanári szakképzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles magyar nyelv és irodalom szakos tanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Hungarian Language and Literature

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamán kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában, szakképzésben a magyar nyelv és irodalom közismereti tantárgy tanítására, az érettségire való felkészítésre, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

4.1. A tanárképzés rendszeréről, a szakosodás rendjéről és a tanárszakok jegyzékéről szóló 283/2012. (X. 4.) Korm. rendelet (továbbiakban Korm. rendelet) 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében *A tanári felkészítés általános követelményeiben* meghatározott **tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás).**

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A magyar nyelv és irodalom szakos tanár speciális kompetenciái *A tanári felkészítés általános követelményeiben* **meghatározott tudáson, képességeken, attitűdön (viszonyuláson) felül:**

4.2.1.1. *Szakmai feladatok, szaktudományos, szaktárgyi, tantervi tudás területén*

a) tudása

- Rendelkezik a magyar nyelv és irodalom tanításának a Nemzeti alaptanterv és a kerettanterv tartalmához illeszkedő korszerű nyelv- és irodalomtudományi, társtudományi, valamint anyanyelv- és irodalompedagógiai ismeretekkel.
- Rendelkezik az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, szövegalkotási, logikai, informatikai) felkészültséggel.
- Ismeri az anyanyelvi és irodalmi nevelés-oktatás alapelveit, céljait, feladatait, tartalmait, színtereit, szaktárgyspecifikus alapelveit, módszertani eljárásait, tanulásszervezési módjait, tanítási és tanulási stratégiáit; a tantervben megfogalmazott tanulási eredményeket, valamint a tantárgyak tanulásának sajátosságait, megismerési módszereinek lehetőségeit, a tankönyveket, taneszközöket.
- Ismeri a modern irodalom- és nyelvtudomány alapjait, tudományos módszereit az irodalomtörténet-írás, a korszakolás, a szövegfeldolgozás, valamint a nyelvi elemzés terén.
- Ismeri a magyar nyelv és irodalom tanítása és tanulása során felhasználható korszerű kézikönyveket, online folyóiratokat és adatbázisokat.
- Ismeri a különböző műfajú nyomtatott és az online szövegek feldolgozásának változatos módszereit, technikáit; a szövegértési kompetencia fejlesztésének változatos módjait.

- Ismeri az irodalmi művek értelmezésének többféle tudományos eljárását, az irodalmi műnemek és a legfontosabb műfajok leírására és értelmezésére használt fogalmakat.
- Ismeri az európai irodalom- és művelődéstörténet, valamint a magyar irodalom történetének nagy korszakait, fontos alkotásait. Ismeri a modern nyelvtudomány alapjait, néhány modern nyelvleírási irányzatát.
- Képes a tudását élményszerű módszerekkel közvetíteni.
- Alapvető és sokrétű ismerettel rendelkezik a szöveg- és stílustípus-gyűjteményekről.
- Képes eltérő nyelvelméleti kiindulópontokból tekinteni a nyelvhasználat jelenségeire. Képes a nyelvről való tudás sokféleségét, a nyelv (rendszerbeli, társas és kulturális) változatosságát a maga számára feltérképezni, általánosan modellálni, és a korosztálynak megfelelő módon értelmezni.
- Ismeri a magyar nyelv és irodalom tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, speciális fejlesztési igényeit, a fejlesztés és a diagnosztikus mérés módszereit. Ehhez korosztály-specifikus olvasmányokat, megközelítési módokat választ a tananyagfeldolgozás során.
- Tisztában van a magyar nyelvnek és irodalomnak a tanulók személyiségének fejlődésében betöltött szerepével, lehetőségeivel.

b) képességei

- Tudja alkalmazni az irodalmi és anyanyelvi nevelés speciális alapelveit, eszközeit, eljárásait.
- Képes a tudás tantervi és tanulási területi összefüggésekbe ágyazására, elősegíteni a tanulók tudományos fogalmainak, fogalomrendszereinek fejlődését, megismertetni a tudományterület értékeit és kutatási eljárásait; képes az elsajátított tudás alkalmazásához szükséges készségek kialakítására a tanulóknak.
- Képes magát szakszerűen kifejezni szóban és írásban, valamint szaktárgyi, szakmódszertani kompetenciáit adaptív és kreatív módon alkalmazni az anyanyelvi, illetve az irodalmi nevelés folyamatában.
- Rendelkezik az egyéni, a közösségi sajátosságokhoz igazodó, a megértő műélvezetet, valamint a közösségi interpretációt, a szóbeli és az írásbeli nyelvi fejlesztést, az anyanyelvi, illetve irodalmi ismeretbővítést segítő szakmódszertani felkészültséggel.
- Képes a magyar nyelv és irodalom tantárgy tanításának pedagógiai gyakorlatát és annak a tanulók személyiségének fejlődésére gyakorolt hatását elemezni. Lehetővé teszi és inspirálja a tanulókat személyes vélemény kifejtésére, állásfoglalásra.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.
- Képes a tanulói személyiség sokoldalú fejlesztésére, nemzeti identitása kialakulásának elősegítésére, a magyar nyelvi és irodalmi műveltséganyag elsajátításának, a beszéd, a beszédértés, az olvasás, a szövegértés, az írás és a szövegalkotás oktatásának folyamatában.
- Képes a magyar nyelv és irodalomban rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni.
- Egyéni eljárásokat alkalmaz a hátrányos helyzetű, SNI-s, BTMN-s és a tehetséges tanulók tanulási-tanítási folyamatában a nyelv- és az irodalomórán.
- Képes az adott korosztálynak, az adott olvasói igénynek megfelelő olvasmányt ajánlani a tanulóknak.

c) attitűdje (viszonyulása)

- Közvetíti a nemzeti kultúra alapvető elemeit, gondolatait, erkölcsi, esztétikai értékeit.
- Célja, hogy a tanulókkal megismertesse a Kárpát-medencei magyar nyelvi és kulturális kontinuitás jelentőségét, annak lényegi irodalmi, nyelvi, művészeti vonatkozásait a kínálózó tantárgyközi szinergiák (nyelv - történelem - irodalom) felhasználásával.

- Fontosnak tartja a tanulók szövegértési, szövegalkotási tudásának és képességének folyamatos fejlesztését.
- Segíti a tanulók megismerési és alkotási vágyának kiteljesedését és folyamatos fenntartását, fontosnak tartja és szakszerűen alkalmazza az érzelmi nevelés módszereit.
- Célja, hogy a tanulók megőrizték kíváncsiságukat, nyitottságukat, és váljanak önmagukat és a másikat elfogadó, gondolkodó és olvasó emberekké.
- Célja, hogy a különleges bánásmódot igénylő tanulók megszeressék az olvasást, kialakuljon az olvasói tudatosságuk.
- Fontosnak tartja a különböző személyiségű tanulók értelmi, érzelmi, testi, szociális, valamint erkölcsi fejlődéséről való elképzelések, az együttnevelés elveinek megismerését, szakmódszertanát és alkalmazását a magyar nyelv és irodalom tanítása során. A tanítás, az olvasmányélmények feldolgozása során hangsúlyozza az egymás elfogadásának szükségességét.

4.2.1.2. Pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezése és a megvalósításukhoz kapcsolódó önreflexiók területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek és a helyi tantervek szerinti magyar nyelv és irodalom szaktárgyi követelményeit, az iskolai nevelő- oktató munka tartalmi szabályozását. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.
- Ezek ismeretében képes az adott tanulócsoport képességeihez, lehetőségeihez, érdeklődéséhez igazodó magyar nyelvi és irodalmi szakpedagógiai tervek (tanmenetek, tematikus tervek, óratervek) összeállítására. Korszerű anyanyelv- és irodalompedagógiai ismeretekkel rendelkezik, melyeket a pedagógiai folyamatok tervezése során képes beépíteni munkájába.
- A tanításban is képes a Nemzeti alaptanterv fejlesztési területeinek és nevelési céljainak érvényesítésére, tananyagtartalmainak elsajátíttatására.
- Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerzés szaktudományi, pedagógiai-pszichológiai, továbbá szakmódszertani szempontjait.

b) képességei

- Képes a tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a kerettantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.
- Képes a pedagógiai munka átfogó és részletekbe menő, a feltételek árnyalt elemzésén alapuló megtervezésére; a tapasztalatok reflektív módon történő elemzésére és értékelésére.
- Képes figyelembe venni a Nemzeti alaptanterv kulcskompetenciáit, egyensúlyt tud tartani a közvetítendő műveltséganyag követelményei, valamint a fejlesztőfeladatok között.
- Képes a szaktárgya tanulása és tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, egyéb tanulási forrásokat a konkrét céloknak megfelelően használni.
- Képes a tanórai (magyar nyelv és irodalom tantárgy tanórai, osztályfőnöki) és a tanórán kívüli (szakköri, diákköri) munka tervezésére.

c) attitűdje (viszonyulása)

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- Szakmailag folyamatosan fejlődik, valamint nyitott az új oktatási módszerek és technológiák iránt.
- Inspirálja a diákokat, és elősegíti a tanulás szeretetét.
- Az értékeléshez felhasználja a digitális technológia nyújtotta lehetőségeket, ebben a tekintetben nyitott, fejlődőképes.

4.2.1.3. A tanulás segítése területén

a) tudása

- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés magyar nyelv és irodalom tantárgyakra vonatkozó tanórai lehetőségeit.
- Ismeri, továbbá alkalmazza a modern információfeldolgozási stratégiákat, technikákat az anyanyelvi és irodalmi ismeretbővítés folyamatában.

b) képességei

- Képes a hatékony tanulási környezet kialakítására, a tanulási folyamat iskolai, illetve iskolán kívüli összetevőinek szoros összehangolására.
- Képes az olvasóvá nevelésre, a házi olvasmányok önálló tanulói feldolgozásának motiválására, a tanulók olvasási készségeinek és műértő képességének folyamatos fejlesztésére, segíti a tanulók önálló olvasói tevékenységeit.
- Ismeri, alkalmazni tudja az anyanyelvi és irodalmi nevelésben az egyéni, illetve a közösségi motiválási technikákat, a tanulói kommunikációt segítő eszközöket, a visszacsatolási mechanizmusokat.
- Tudja alkalmazni a korszerű beszéd- és beszédértés-fejlesztés, a folyamatelvű olvasás- és írástanítás egyéni, valamint csoportos módszertani eljárásait.
- Ismeri a szövegértési, szövegalkotási stratégiákat, azokat képes alkalmazni és gyakoroltatni.

c) attitűdje (viszonyulása)

- Tudja, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók sajátos igényeit, ötleteit, kezdeményezéseit.
- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Irányítja a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolását, az egész életen át tartó tanulással kapcsolatos pozitív viszony kialakítását.

4.2.1.4. A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesülése, a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló többi gyermekkel, tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges megfelelő módszertani felkészültség területén

a) tudása

- Ismeri a magyar nyelv és irodalom szerepét a tanulók személyiségfejlődésében.
- Ismeri a magyar nyelv és irodalom tantárgyban megjelenő fogalmak kialakulásának életkori sajátosságait.
- Ismeri a magyar nyelv és irodalom tanítása során fejlesztendő kompetenciákat.
- Tisztában van a tehetséggondozáshoz szükséges ismeretekkel és technikákkal, valamint a magyar nyelv és irodalom tanulásában nehézségekkel küzdő tanulókkal való foglalkozás módszereivel.
- Ismeri és alkalmazza a digitális eszközöket a magyar nyelv és irodalom differenciált oktatásának megvalósítására.

b) képességei

- Képes a tanulókat racionális gondolkodásmódra, önálló véleményalkotásra, mérlegelő gondolkodásmód kialakítására, érvelésre ösztönözni.
- Képes a magyar nyelv és irodalom speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére, kezelésére.
- Képes a tanulás/tanítás folyamata során a tanulók képességeinek fejlesztésére alkalmas, a tanuló adottságainak és előzetes ismereteinek megfelelő módszerek kiválasztására.
- Rendelkezik a magyar nyelv és irodalom iránti megfelelő viszony kialakításának képességével.
- Képes az egyéni anyanyelvi, irodalmi képességek (tehetséges vagy sajátos nevelési igényű, illetve beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók) felismerésére és differenciált fejlesztésére. Rendelkezik a kiemelkedő anyanyelvi, irodalmi képességek korai felismerésének képességével, amelynek kihasználásával

a tehetséges tanulókat ösztönözni tudja a megoldandó problémák megértése és megoldása területén eredeti ötletek felvetésére.

c) attitűdje (viszonyulása)

- Vállalja a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválását, a tehetséggondozást.
- Empatikus és érzékeny a tanulók magyar nyelv és irodalom kapcsán jelentkező tanulási nehézségeire, problémáira.
- Felvállalja a magyar nyelv és irodalomból nehézségekkel küzdő tanulók segítségét.
- Az együttnevelés keretei között is módot talál a gyermekek, a tanulók esetében az egyéni fejlődés lehetőségeinek megteremtésére a magyar nyelv és irodalom tanulásában.

4.2.1.5. A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése, esélyteremtés, nyitottság a különböző társadalmi-kulturális sokféleségre, integrációs tevékenység, osztályfőnöki tevékenység területén

a) tudása

- Ismeri az irodalmi és anyanyelvi nevelés tanórai, illetve tanórán kívüli közösségi formáinak, csoportos tevékenységeinek megszervezési módjait, a tanulói közösségekben rejlő lehetőségeket.
- Jártas iskolai ünnepek, magyar nyelvi és irodalmi tanulmányi versenyek, tanulmányi kirándulások megszervezésében, lebonyolításában.

b) képességei

- Képes az anyanyelvi kompetencia tekintetében az egyének közötti különbségek megértésére, az együttműködési készségek fejlesztésére.
- A gyermekeket, tanulókat egymás elfogadására, tiszteletére, kölcsönös segítségére, előítélet-mentességre neveli, különös tekintettel a többi gyermek, tanuló irodalmi, nyelvi felkészültségére.
- Képes a műértelmező folyamat egyéni és közösségi kereteinek megteremtésére, valamint arra, hogy e folyamatban – többféle szerepben – irányítóként, motiválóként, résztvevőként, segítőként, ellenőrzőként vegyen részt.
- Tanórai és tanórán kívüli foglalkozások keretében képes a státuszkezelésre, a tanulói közösségek szervezésére és vezetésére, az önszerveződő tanulói csoportok segítségére, projektfeladatok tervezésére és vezetésére (többek között az iskolaújság, az iskolarádió, az iskolai és egyéb közösségi programok, honlapok), létrehozásának, szakmai működtetésének segítségére.

c) attitűdje (viszonyulása)

- Elkötelezett a tanulók anyanyelvi kompetenciáinak fejlesztését szolgáló csoportos tevékenységek (projektmunka, páros és csoportmunka, kooperatív tanulási technikák, heterogén tanulócsoporthoz differenciált fejlesztés, nem formális módszerek alkalmazása) megszervezésére, a tananyaghoz kapcsolt alkalmazására.
- Felkészült magyar nyelvi és irodalmi szakkörök, önképző körök irányítására, a tanulói önszerveződés elősegítésére.

4.2.1.6. Pedagógiai folyamatok és a tanulók személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazza a tudásellenőrzés, a képességmérés legkorszerűbb módszereit, a magyar nyelv és irodalom értékelésben alkalmazható hagyományos és digitális eszközeit.
- Ismeri a magyar nyelv és irodalom tanítása során használható feladatbankokat és szöveggyűjteményeket.
- Ismeri az érvényes érettségi vizsgakövetelményeket.
- Ismeri az anyanyelvi és irodalmi kompetenciák mérésével, értékelésével kapcsolatos eljárásokat, a központi mérések eredményeit, tanulságait.
- Képes az irodalmi nevelés folyamatában reflektálni a különféle értékelési szempontokra, a közös órai interpretációk megszervezésére, az értékelési

szempontok diákokkal történő megvitatására, a tanulók egyéni képességeinek felmérésére, a műértelmező írások megfelelő értékelésére.

b) képességei

- Képes a tanulók fejlődési folyamatainak, tanulmányi teljesítményeinek és személyiségfejlődésének értékelésére; különböző értékelési formák, eszközök használatára; az értékelés eredményeinek hatékony alkalmazására; az önértékelés fejlesztésére.
- Képes az irodalmi nevelés folyamatában reflektálni a különféle értékelési szempontokra, a közös órai interpretációk megszervezésére, az értékelési szempontok diákokkal történő megvitatására, a tanulók egyéni képességeinek felmérésére, a műértelmező írások megfelelő értékelésére.

c) attitűdje (viszonyulása)

- Formális és informális értékelései adnak pozitív visszacsatolást a tanulók számára, legyenek motiváló hatásúak.
- Törekszik az írásbeli és szóbeli értékelés különféle formáinak folyamatszerű, egységben való alkalmazására.
- Fontosnak tartja a tanulók tanulását fejlesztő értékelés alkalmazását.

4.2.1.7. A környezeti nevelésben mutatott jártasság, a fenntarthatóság értékrendjének hiteles képviselője és a környezettudatossághoz kapcsolódó attitűdök, viszonyulások átadásában

a) tudása

- Az irodalmi művek elemzése során reflektál a tárgyalt környezeti jelenségre, felhívja a figyelmet a fenntarthatósági, környezettudatos lehetőségekre.
- A világ nyelvi képének, a világ nyelvi folyamatainak bemutatásakor párhuzamot tud vonni a nyelvi és biológiai diverzitás, illetve annak veszélyeztetettsége között.

b) képességei

- Képes önállóan saját fejlesztésű feladatlap készítésre, olyanra, amellyel maga is környezettudatosságot közvetít.
- Képes olyan feladatokat készíteni, amelyek a fenntarthatósággal, környezettudatossággal kapcsolatosak.

4.2.1.8. Kommunikáció és szakmai együttműködés, problémamegoldás területén

a) tudása

- Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait, lehetőségeit.
- Ismeretekkel rendelkezik a mérlegelő gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről, a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről.
- Alapos infokommunikációs tudása van, amelyet folyamatosan képes fejleszteni.

b) képességei

- Képes a tanulói motiváció, az önálló és közösségi tevékenység segítésére, hatékony ismeretközvetítésre, irodalmi, anyanyelvi nevelésre.
- Folyamatosan fejleszti saját pedagógiai kommunikációját, megismeri az osztálytermi és a tanórán kívüli iskolai kommunikáció sajátosságait.
- Képes magyarázó, kérdező, instruáló, visszacsatoló, értékelő, tevékenységszervező, kapcsolatteremtő, -tartó, -záró kommunikációs kultúrájának fejlesztésére.
- Képes az iskolai, illetve az iskolán kívüli nevelés színterein – az anyanyelvi és az irodalmi nevelés tantárgyközi beágyazottságának megfelelően – az iskolai, valamint az iskolán kívüli nevelés más szereplőivel (így a közművelődési, a közgyűjteményi intézményekkel, színházakkal, múzeumokkal) való együttműködésre.

c) attitűdje (viszonyulása)

- Képes az iskolai nevelés folyamatának irányítására.

- Figyelembe veszi a rokon szakterületek képzési szempontjait.
- Képes a mérlegelésre, együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra (önérvényesítés), segítő, érzelmi, lelki kommunikációra.

4.2.1.9. Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődésért

a) tudása

- Tisztában van a magyar nyelv és irodalom alkalmazásának etikai kérdéseivel.
- Tudja, hogy magyar nyelv és irodalom szakos tanárként milyen területekre terjed ki a saját, egyéni felelőssége a tanítás, a nevelés és a szemléletformálás terén.
- Figyelemmel követi a magyar nyelv és irodalom tanulásához-tanításához kapcsolódó legfontosabb oktatástechnológiai fejlesztéseket.

b) képességei

- Képes saját szakterületén a folyamatos és önálló önképzésre, valamint a szakmai fejlődését segítő szakmai együttműködésre.

c) attitűdje (viszonyulása)

- Bemutatja a magyar irodalom és a magyar nyelv végtelen gazdagságát és érték közvetítő funkcióit.
- Megvan benne az igény a szaktudományos és szakmódszertani kutatási eredmények folyamatos követésére, valamint az iskolai nevelési folyamatba való adekvát beépítésére.
- Elkötelezett a magyar nyelv és irodalom színvonalas tanítására, a tanulók nyelvvel és irodalommal szembeni viszonyának javítására, ismereteinek, képességeinek fejlesztésére.
- Vállalja a társadalomnak a magyar nyelv és irodalom iránti viszonyának javítását, fellép a magyar nyelv és irodalom alkalmazásával kapcsolatos szándékos megtévesztés ellen.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületi és sajátos szakmódszertani tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szaktudományi és -módszertani felkészítés:

Szaktudományi ismeretek: 95–100 kredit

A Nemzeti alaptanterv alapján a szakterületi ismeretek együttes tartalmának és kreditarányainak meg kell felelnie a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeinek és tartalmainak (amelyek a nevelési-oktatási szakaszokhoz kapcsolódnak), valamint meg kell felelnie az érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteinek.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 8–10 kredit

Irodalomtudomány: 4–5 kredit

- **Az irodalomtudomány alapjai (Irodalomelméleti alapfogalmak – stílustörténet, verstani alapismeretek, olvasás- és értelmezésmódok, irodalom és társművészetek.** Az irodalmi szöveg poétikai és stiláris sajátosságai, műnemek és műfajok, stílustörténet, irodalmi alkotások elemzési, **értelmezési eljárásai**, verstani alapismeretek, az elbeszélés mód vizsgálata, a drámai művek elemzésének kérdései, líra-, próza- és drámaelméleti ismeretek, **tömegkultúra és művészeti gyakorlat összefüggései, kéziratos, nyomtatott és digitális kultúra, népi kultúra és szépirodalom, az irodalom praktikus használata. Az irodalom tanítása.**)
- **Az irodalomtudományi ismeretszerzés alapjai (az irodalomtudomány módszerei, a tudományos ismeretszerzés forrásai: könyvtár- és internethasználat, írásbeli, szóbeli és digitális ismeretszerzés, a digitális bölcsészet alapjai).**

Nyelvtudomány: 4–5 kredit

- **A nyelvtudomány alapjai** (A nyelv fogalma. **A nyelv több szempontú megközelítése:** a nyelv, mint jelrendszer, nyelv és megismerés, nyelv és gondolkodás, nyelv és cselekvés, **a nyelv, mint dinamikus rendszer, nyelv és kreativitás. A nyelv tudományos vizsgálatának általános kérdései. A nyelvtudomány 20–21. századi legfontosabb iskolái, módszerei. Az anyanyelv tanítása.)**
- **A nyelvészeti ismeretszerzés alapjai (A nyelvtudomány kutatási területei, módszerei.** Könyvtár- és internethasználat, nyomtatott és elektronikus szótárak, **nyelvtudományi és szakmódszertani folyóiratok, számítógépes nyelvészeti adatbázisok.)**

b) A szakmai törzsanyag szakterületi ismeretkörei: 90-92 kredit

Irodalomtudomány: 53–58 kredit

Irodalomelmélet

- **Irodalomelméleti alapfogalmak** – stílustörténet, verstani alapismeretek, **olvasás- és értelmezésmódok, irodalom és társművészetek** (Az irodalmi szöveg poétikai és stiláris sajátosságai, műnemek és műfajok, stílustörténet, **irodalmi alkotások elemzési, értelmezési eljárásai**, verstani alapismeretek, az elbeszélésmód vizsgálata, a drámai művek elemzésének kérdései, líra-, próza- és drámaelméleti ismeretek, **tömegkultúra és művészeti gyakorlat összefüggései, kéziratos, nyomtatott és digitális kultúra, népi kultúra és szépirodalom, az irodalom praktikus használata.)**

Világirodalom

- Mítosz, nemzeti mitológia, magyar népmesék, narratív struktúrák **és tanításuk.** (Az irodalom ősi formái: mágia és mítosz, **ősi magyar hitvilág, szóbeliség és írásbeliség. Narratológia, mitopoétika, mesepoétika. A mitológiák szerepe az irodalmakban, a kulturális emlékezetben, narratív és archetipikus sémák.)**
- Korszakok, korstílusok, szerzők, művek, **művelődés- és irodalomtörténeti tájékozódás, társművészetek, kultúratudományi megközelítések, téma, motívum, az archetípus értelmezése, az irodalom és társművészetek kapcsolatai. Klasszikus művek mai értelmezésének, feldolgozásának lehetőségei.**
- Görög és római irodalom **és tanítása.** (Az eposz, a líra és a dráma kialakulása, szemelvények a görög és a római irodalomból. Az **Íliász**, az Odüsszeia. Görög és római **drámák. A klasszikusok tanításának kérdései, a mitológiai történetek újraírásának lehetőségei.)**
- A Biblia **és tanítása.** (Szemelvények a Bibliából, a **Biblia hatása későbbi korok irodalmára, a bibliai történetek megjelenése későbbi korok irodalmában. A Biblia kulturális hatásai.)**
- Középkor, reneszánsz, reformáció, barokk **és tanítása.** (A népi és a vallási kultúra összefüggései, **a vernakuláris és a latin nyelvű kultúra kapcsolata, himnuszköltészet, vágáns irodalom; itáliai és angol reneszánsz költészet és próza,** az Erzsébet-kori színház; az európai barokk irodalom jellemzői.)
- Felvilágosodás és romantika **és tanítása. (Irodalom és filozófia összefüggései a felvilágosodás irodalmában, a klasszicista poétikai rendszer, a francia klasszicista dráma, a 18. századi angol és francia próza és költészet; a költészet és a regény megújulása a romantika idején, új műfajok, nemzeti romantikák.)**
- Klasszikus modernség **és tanítása.** (A klasszikus modernség irodalma, irányzatai a lírában, a prózában és a drámában.)
- Modernizmus **és tanítása.** (A modernizmus és az avantgárd lírája, **prózája és drámája.**
- Drámatörténet és **tanítása:** Dráma, **színház, színjátszás. A dráma mint performatív műnem.** Drámatörténeti irányzatok és **műfajok az ókortól napjainkig.)**

- Kortárs világirodalom **és tanítása**. (A 20. század második felének és a 21. század irodalma, **posztmodern irodalom**.)

A világirodalom témakörben a 2020-as Nemzeti alaptanterv alapján megjelenítendő témakörök és alkotók:

Történetek és szövegek a görög mitológiából, babiloni teremtésmítosz; részletek a Bibliából.

Aiszóposz, Alkaiosz, Anakreón, Apollinaire, Balzac, Baudelaire, Beckett, Boccaccio, Borowski, Brecht, Burns, Byron, Catullus, Christie, Csehov, Dante, Defoe, Dosztojevszkij, Dragt, Dürrenmatt, Eliot, García Márquez, Goethe, Gogol, Heine, Homérosz, Horatius, Hrabal, Hugo, Ibsen, Kafka, La Fontaine, Mann, Mickiewicz, Molière, Orwell, Ovidius, Petrarca, Poe, Pound, Puskin, Rimbaud, Saint-Exupéry, Scott, Shakespeare, Stendhal, Swift, Szapphó, Szent Ágoston, Szent Ferenc, Szophoklész, Theokritosz, Jacopone da Todi, Tolsztoj, Vergilius, Verlaine, Verne, Villon, Vogelweide, Voltaire.

Magyar irodalom

- Korszakok, stílusirányzatok, szerzők, művek, műfajok, **irodalomtörténeti és kultúratudományi áttekintések**, az irodalom társművészeti kapcsolatai a Nemzeti alaptantervben és a kerettantervben rögzített teljes törzsanyagot magában foglalva.
- Középkor, reneszánsz, barokk a magyar irodalomban **és tanítása**. (**Régi magyarországi művelődéstörténet és irodalom latin és magyar nyelvű műfajai, műfajrendszere, szerzői pályaképekkel, világirodalmi párhuzamokkal, szellemi kötődésekkel**. A reformáció vallásos irodalma, az anyanyelvű kultúra születése, **a reformáció és a katolikus megújulás egyházi és világi irodalma**, zoltárköltészet, a barokk irodalma, **népszerű világi költészet a 17–18. században**: a kuruc kor lírája.)
- A magyar felvilágosodás **és tanítása**. (A felvilágosodás korának magyar irodalma, **filozófiai háttere, folyóirat- és társasági kultúrája**, a nyelv- és **ízlésújítás** 18. és 19. századi története, az ortológus–neológus vita főbb állomásai és szereplői, a klasszikus triász. **Az irodalmi folyóiratok kulturális programjai, a tudós társaságok története és programjai**, Pest irodalmi központtá válása. A klasszicizmus változatai az iskolás klasszicizmustól a neoklasszicizmusig, főbb szerzők pályaképe.)
- A magyar romantika **és tanítása**. (A magyar romantika kialakulása, műfaji rendszere, **folyóirat- és színházkultúrája**. A romantikus líra térhódítása. A magyar romantika legfontosabb műfajai. Elbeszélő költemény, **romantikus eposz, magyar regények. A romantikus szerző fogalma**.)
- A 19. század 2. felének klasszikus magyar irodalma és a kora modernség magyar irodalma **és tanítása**. (A 19. század 2. felének irodalma, **a regény térhódítása, az elbeszélés/novella lehetőségei**. Líra és ballada. Nagy epikusok életműve. A 19. század végének, 20. század elejének irodalma. **Századvégi novellisták. A dráma új lehetőségei**.)
- A magyar irodalom a 20. sz. első felében **és tanítása**. (A nemzeti konzervatív irodalom, az avantgárd magyar irodalma, a transzilvánista irodalom **műfaji rendszere, folyóiratkultúrája. A Nyugat nemzedékei és szerzői. Az Új Idők nemzedékei és szerzői. Az Erdélyi Helikon, a Pásztortűz nemzedékei és szerzői. Irodalmi kánonok formálódása. A másodmodern irodalom fogalma, kiemelkedő alkotói**.)
- A magyar irodalom a 20. sz. második felében **és tanítása**. (Az 1945 utáni magyar irodalom, a posztmodern fogalma, az Újhold költői. **Prózafordulat, írói csoportosulások. Kánonok többszólamúsága**.)
- Az 1920 utáni Kárpát-medencei magyar irodalom **és tanítása**. (Közösségi lét- és hagyományfolytonosság, irodalom és nemzeti önismeret, **a kisebbségi lét kifejeződésének új irányzatai, identitásélmények a 20. századi határon túli magyar irodalomban**, a határon túli magyar irodalmak kialakulása, **erdélyi, felvidéki, délvidéki, kárpátaljai és egyéb kisebbségi magyar**

irodalmak; műfaji és tematikus tendenciák, hasonlóságok és különbségek; könyvkiadás, folyóirat-kultúra. Változások 1990 után.)

- A 20. századi történelem az irodalomban **és tanítása.** (A történelmi kataklizmák megjelenése az irodalomban, **műfajelméleti, poétikai, irodalomszociológiai aspektusok.** Főbb témák: Trianon emlékezete, az első és a második világháború, a holokauszt, a kommunista diktatúra, 1956, a Kádár-korszak és a **rendszerváltás emlékezete.**)
- A kortárs magyar irodalom **és tanítása.** (Tendenciák és irányzatok, **a kortárs irodalom és az irodalmi hagyomány, irodalmi művek, szerzők párbeszéde. A prózafordulat és a lírafordulat fogalma, a kortárs dráma. Nyomtatott szöveg és digitális közlés: az új mediális helyzet következményei a kortárs magyar irodalomra. Tájékozódás a kortárs irodalmi nyilvánosságban: irodalmi folyóiratok, írócsoportok, tehetséggondozó műhelyek, antológiák, irodalmi ismeretterjesztés, könyvhét, online irodalmi programok, események. A művek hatása, fogadtatása.)**
- Műelemzések és **a műelemzés tanítása.** (Olvasat, esztétikai minőség, **értékelés;** értékközvetítés, irodalmi művek elemzésének és értelmezésének gyakorlata az irodalomtörténeti és -elméleti ismeretek alapján.)
- Gyermekek- és ifjúsági irodalom **és tanítása.** (Gyermekek- és ifjúsági irodalom **történeti és kortárs változatai; médiaelméleti, műfajelméleti, poétikai és fejlődéslélektani aspektusok.)**
- Populáris irodalom **és tanítása.** (A népszerű irodalom történeti és kortárs változatai; **populáris zsánerek, műfajelméleti és poétikai, irodalomszociológiai aspektusok.)**

A Nemzeti alaptantervben „teljes életművel tanítandók”, „portrék”, „metszetek” vagy „szemelvények” formájában szereplő, alább felsorolandó szerzők jelenjenek meg a kurzusok tananyagában.

Ady Endre, Anonymus, Apácai Csere János, Áprily Lajos, Arany János, Arany László, Babits Mihály, Balassi Bálint, Berzsenyi Dániel, Bessenyei György, Choli Daróczi József, Csokonai Vitéz Mihály, Csukás István, Dsida Jenő, Fazekas Mihály, Fekete István, Gárdonyi Géza, Gyergyai (Gergei) Albert, Gyóni Géza, Hajnóczy Péter, Herczeg Ferenc, Heltai Gáspár, Illyés Gyula, Janus Pannonius, Jókai Mór, József Attila, Juhász Gyula, Kányádi Sándor, Karinthy Frigyes, Károli Gáspár, Kassák Lajos, Kazinczy Ferenc, Kecskeméti Vég Mihály, Kisfaludy Károly, Kittenberger Kálmán, Kós Károly, Kosztolányi Dezső, Kölcsey Ferenc, Krúdy Gyula, Lázár Ervin, Mándy Iván, Márai Sándor, Mikes Kelemen, Mikszáth Kálmán, Molnár Ferenc, Móra Ferenc, Móricz Zsigmond, Nagy Gáspár, Nagy László, Nyirő József, Örkény István, Pázmány Péter, Petőfi Sándor, Pilinszky János; Radnóti Miklós; II. Rákóczi Ferenc, Reményik Sándor; Romhányi József, Sütő András, Sylvester János, Szabó Dezső, Szabó Lőrinc, Szabó Magda, Széchenyi Zsigmond, Szenci Molnár Albert, Szép Ernő, Sztárai Mihály, Tamási Áron, Tompa Mihály, Tóth Árpád, Vajda János, Vörösmarty Mihály, Wass Albert, Weöres Sándor, Zrínyi Miklós.

Halotti beszéd és könyörgés, Szent István király legendája Hartvik püspöktől, Kuruc-kori költészet, Margit-legenda, Ómagyar Mária-siralom.

A Nemzeti alaptantervben és itt nem jelölt, további szerzők, művek, témakörök a Képzési és kimeneti követelményekre építő mintatantervek tantárgyleírásaiban jelenjenek meg.

Nyelvtudomány: 27–32 kredit

- Kommunikáció, tömegkommunikáció, digitális kommunikáció **és tanítása.** (A kommunikáció fogalma, típusai, eszközei, a digitális kommunikáció; a munka világa; a kommunikáció zavarai, ezek korrekciós lehetőségei, **kommunikációs stratégiák, az online kommunikáció típusai és nyelvi sajátosságai.** A nemverbális kommunikáció. A digitális kommunikáció (internetes információ

megbízhatósága, hitelessége, **plágium, adatvédelem, digitális szövegalkotás, médiaközlések elemzése,** médiaműfajok, stilisztikai elemzések, a print és az online média műfajai.)

- A nyelvi rendszer, a nyelvreírás irányzatai **és tanítása.** (A nyelvi szintek leírása. Hangtani, alaktani, szótani, szószerkezettani, mondattani ismeretek. A magyar hangrendszer főbb jellemzői és a hangok kapcsolódási szabályai. A szóelemek és a szófajok, ezek összefüggései, mondat- és szövegbeli szerepük. A mondatrészek. A szószerkezetek fajtái. Az egyszerű és az összetett mondatok. **A nyelvreírás fontosabb irányzatai (a klasszikus, a transzformációs generatív, a funkcionális és a kognitív grammatika szemlélet- és elemzőmódjai, a korpusznyelvészeti elemzés.)**
- A szöveg, szövegkohézió, szövegfajták; szövegértés, szövegalkotás **és tanítása.** (Szöveg, szövegösszefüggés, beszédhelyzet. A szóbeliség és az írásbeliség hatása a szövegformálásra. Szövegtípusok, közlésmódok, a megjelenés, műfajok és nyelvhasználati szinterek szerint. Digitális és hagyományos szövegek. Nyelvhasználati szinterek szerinti szövegtípusok. A szövegértés, a szövegfeldolgozás és a szövegalkotás technikai, fejlesztési módszerei.)
- Stilisztika, stílusrétegek, költői eszközök **és tanításuk.** (Stíluselemek, stílushatás, stílusz eszközök, alakzatok és szóképek, stílusrétegek, stílusváltozatok, **stíluskorok, funkcionális kognitív stilisztika, a stílus cselekvéseméleti és interakciós megközelítése. A stílus főbb megközelítésmódjai: strukturalista megközelítés, a stílus cselekvéseméleti és interakciós megközelítése, funkcionális kognitív stilisztika.** A nyelvi szerkezetek stíluspotenciálja, szóképek és alakzatok. A stílus szociokulturális tényezői. A stílusstruktúra. Stílustulajdonítás. A stílusminták működése és normativitása, a stílusminták és a műfajok összefüggései. **A stilisztika és kognitív poétika kapcsolata. A stíluselemzés folyamata és módszertana.)**
- Nyelv, kultúra, társadalom **és tanítása.** (Szociolingvisztika, **nyelvpolitika,** dialektológia. A nyelv, mint dinamikus rendszer, a nyelvi változó, a nyelvi változás és a nyelvi változatosság (nyelvváltozatok, stílusváltozatok, nyelvi repertoár). Nyelvi identitás. Nyelvi norma (a sztenderd nyelvváltozat). **Nyelvi norma, nyelvjárás és iskola.** A világ nyelvi sokfélesége, nyelv és globalitás; a nyelv szerepe a világról formált tudásban. **Egy- és többnyelvűség, nyelvi kontaktusjelenségek, kisebbségi nyelvhasználat; nyelvi jogok, nyelvi diszkrimináció. Nyelvi tervezés (státusz- és korpusztervezés) és nyelvstratégia.** Nyelv és hatalom. A magyar nyelv helyzete. A magyar nyelv változatai.)
- A retorika **és tanítása.** (A beszéd felépítése és fajtái. **Retorikatörténet.** Érvéletechnika, meggyőzés, befolyásolás. Előadás és prezentáció. Retorika és hatalom, manipuláció. **Üzleti kommunikáció. Szövegelemzések retorikai szempontok alapján. Vitatémák, vitaversenyek, a vitaversenyek típusai. Felkészítés vitaversenyre.)**
- Pragmatika, jelentéstan, frazeológia **és tanítása.** (Jel és jelentés; a jelentés általános kérdései, különböző kiterjedésű és összetettségű nyelvi kifejezések jelentésszerkezete, **jelentéshálózatok. A szemantika újabb irányai: a logikai/formális, a strukturális és a kognitív szemantika;** gyakorlati nyelvhasználat, pragmatikai ismeretek, jelentés és kommunikációs helyzet. A nyelvi tevékenység pragmatikai megközelítése. Kontextus és nézőpont, deixis, megnyilatkozás és műfaj, beszédaktus, együttműködési elv, implicit jelentés és a jelentésképzés tudatossága. **A pragmatikai szemlélet alkalmazása a szöveg szerkezeti és műveleti megközelítésében. Szövegpragmatika: nézőpontszerkezet, fogalmi séma, tudáskeret, forogatókönyv.** Jelentésrétegek. Szókincs, állandósult szókapcsolatok a nyelvben. A szójelentés és grammatikai jelentés elemei és fajtái. A szó szerinti és a figuratív jelentés különbségei, különös tekintettel a frazeológiai egységekre. Lexikológiai, lexikográfiai és frazeológiai ismeretek.)

- Nyelvtörténet **és tanítása**: nyelvrokonság, nyelvemlékek. (A nyelvrokonság fogalma, annak kritériumai és bizonyítékai, a **magyar nyelv eredetének hipotézisei. A nyelvi változás, ennek főbb okai, mechanizmusai, tendenciái. A nyelv hálózatalvú felfogása. A nyelvészet és a segédtudományok legújabb eredményei.** A magyar nyelv történetének korszakai (a korszakolás kérdései, a korszakok jellemzői; **hangváltások, grammatikai változások**, szókinctörténet: a szókészlet rétegei, a szavak jelentésváltozása, a változás típusai). A magyar nyelv történetének legfontosabb nyelvemlékei; **a nyelvtörténeti szövegek elemzése (a nyelvemlékek típusai, korai szórvány- és szövegemlékek, a Tihanyi apátság alapítólevele, a Halotti beszéd és Könyörgés, valamint az Ómagyar Mária-siralom elemzése). Történeti dialektológia, történeti névtan.** A 18–19. századi nyelvújítás módszerei, a nyelvújítás szerepe a magyar szókészlet fejlődésében. **A nyelvtörténeti ismeretek felhasználhatósága a magyar nyelv és irodalom tanításában. A nyelvtörténet tanításának módszerei.**
- Alkalmazott nyelvészet **és tanítása. (Kontrasztív nyelvészet, lexikológia, lexikográfia, számítógépes nyelvészet. Nagy nyelvi modellek és alkalmazásaik. Az MI alkalmazása az iskolai nyelvtanoktatásban. Nyelvmenedzselés, nyelvi tanácsadás. A tanári beszéd. Az iskolai mérés és értékelés nyelvi vonatkozásai. A nyelvi fejlődés menete és zavarai. Atipikus nyelvi fejlődésű gyerekek az iskolában. Nyelvstratégia, nyelvművelés, nyelvhelyesség. Helyesírási, nyelvhelyességi alapelvek. Az aktuális akadémiai helyesírási szabályzat ismerete és használata A helyesírás tanításának, az ismeretek aktualizálásának, gyakorlásának módjai.**

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget a kerettantervben, az érettségi vizsgakövetelményekben és a fentiekben nem szereplő tartalmakon túlmutató további szakterületi ismereteket tartalmazó tárgyak felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani gyakorlat: 10 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

Tartalmi elemei:

- A hatályos Nat-hoz kapcsolódó, állami tankönyvjegyzékben szereplő tankönyvek, feladat- és szöveggyűjtemények ismerete, a tananyag elrendezésének lehetőségei. A tanítást és tanulást segítő (tárgyi és digitális) eszközök alkalmazási lehetőségei.
- A magyar nyelv és irodalom tantárgy tanításának főbb szempontjai, kutatási módszerei, kapcsolata más tudományokkal. A szakdidaktikai kutatások főbb irányai, eredményei. A hazai irodalom- és anyanyelvtanítás vázlatos története, fejlődése, hagyományai, kiemelkedő szereplői. Kitekintés az irodalom és az anyanyelvek tanításának nemzetközi gyakorlatára.
- A magyar nyelv és irodalom – mint tantárgy – didaktikai céljai, feladatai.
- A Nemzeti alaptanterv alapelvei, átfogó céljai és a fejlesztési területekhez tartozó általános követelményei.
- A magyar nyelv és irodalom tantárgy formái, módszerei, segédeszközei a tanulók életkori sajátosságainak figyelembevételével; munkaszervezési formák.
- Fogalomalkotás, a fogalmak tanításának alapkérdései. A fogalmak, fogalmi rendszerek kialakítását megalapozó tapasztalatszerzés folyamata. Feladattípusok a fogalmak tanításával kapcsolatban. Definiálási módok az általános iskolában és a középiskolában.
- A portfólió-felület használata, a feltöltendő dokumentumok (a gyakorlat dokumentumainak feltöltése feltétele a gyakorlat teljesítésének).

- A tanár feladatai, kompetenciái. A munkaszervezési formák, módszerek megismerése.
- Adat- és tudásbázisok felhasználása a magyar nyelv és irodalom tanítása során.
- A magyar nyelv és irodalom tanításának tervezése és megvalósítása a Nemzeti alaptanterv, az erre épülő kerettantervek, a felvételi vizsgák és az érettségi vizsga követelményei alapján.
- Az irodalmi és nyelvi kompetencia fogalma, megjelenése a tanítást szabályozó dokumentumokban.
- A tudáselemek, munkaformák, új módszerek, eszközök, a képességfejlesztési és nevelési célok szaktárgyi jellegzetességei.
- A tanulói differenciálás tervezése és megvalósítása a tanórán.
- Motivációs stratégiák és a korszerű oktatástechnikai innovációk ismerete.
- Mérés és értékelés a magyar nyelv és irodalom tanításában, értékelési módszerek. A kompetenciamérések módszerei.
- Az órátípusok tervezési folyamata, az óramegfigyelés, önreflexió szakmai alapjai.
- Mikrotanítások: bemutatás, elemzés, értékelés a látogatott tanórákon szerzett tapasztalatok alapján.
- Módszertani és oktatástechnológiai innovációk megismerése, alkalmazása.
- A együttműködési térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos ismeretek felhasználása a magyar nyelv és irodalom tanítása során.
- A teljesítménymérés pedagógiai elveinek szaktárgyi alkalmazása, mérés-értékelés.
- Szakspecifikus módszertani elemek (pl.: játékosítás, drámapedagógia, kreatív írás, történetmesélés, kutatásalapú tanulás stb.)
- Együttműködésiplatformok ismerete és alkalmazása, okostelefon alkalmazása a magyar nyelv és irodalom tanítása során.
- Az egyetemi fejlesztésű kollaborációs tér használata.
- A látogatott tanórák IKT-vonatkozásainak elemzése.
- Rendszerszemlélet a magyar nyelv és irodalom tanításában. Néhány témakör teljes felépítése 5–12. évfolyamon: a fogalmak kialakítása, fejlesztése, gyakorlása; összefüggések megsejtése, bizonyítása; mindezek alkalmazása hétköznapi problémák során; tárgyi és digitális eszközhasználat lehetőségei.
- A problémamegoldási képességek fejlesztésének lehetőségei, a problémamegoldás lépései, stratégiái a felső tagozaton és a középiskolában. A kommunikációs, nyelvi, irodalmi problémák, feladatok osztályozása különböző szempontok szerint, problémavariációk, problémásorozatok. A problémamegoldás és problémaalkotás folyamata.
- Óratervek készítése és megvalósítása.
- A tehetséggondozás és a felzárkóztatás módszerei.
- A magyar nyelv és irodalom szakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tevékenységek megismerése (szavalóversenyek, színjátszókör, Szép magyar beszéd verseny, Édes anyanyelvünk verseny, vitakör, olvasókör, írókör, szakkörök, felzárkóztató foglalkozások, iskolai ünnepek forgatókönyve stb.).
- Kritikus nethasználat (kiberbiztonság, tartalomszűrés, szerzői jog).
- Felkészítés a középiskolai felvételi vizsgára és az érettségi vizsgára.